

A może morele posadzimy na działce?!

W nielicznych sklepach, przeważnie na targowiskach, można teraz spotkać owoce moreli. Może warto by było zamiast kupować zbierać owoce na swojej działce.

Fot 1. Owoce moreli

Uprawa moreli nie należy do najłatwiejszych, ma duże wymagania cieplne, a mroźne zimy powodują uszkodzenia lub przemarzanie pąków kwiatowych, a nawet wymarzenie całych drzew. Wiosenne przymrozki bardzo często uszkadzają kwiaty ale brak zapylaczy (owadów i innych odmian moreli) powoduje niski plon. Ale tak było kiedyś, kiedy było tylko kilka odmian dostępnych dla działkowców: Early Orange, Harcot, Somo, Wczesna z Modern. Natomiast obecnie mamy wiele nowych odmian o wyższej odporności na mróz oraz o późniejszym terminie kwitnienia. Wiec czemu nie posadzić moreli na działce?

Fot 2. Przekrojony owoc moreli.

Morela to roślina klimatu kontynentalnego, dorosłe drzewa prawidłowo cięte i odżywione wytrzymują spadki temperatury do -30°C ale źle regenerują uszkodzenia mrozowe. Rośliny są wrażliwe na zimowe oraz wiosenne ocieplenia – dochodzi do rozhartowania drzew i przemarzania paków kwiatowych. Drzewa wczesnie zaczynają kwitnąć – nawet w I połowie kwietnia, dlatego są bardzo zagrożone przymrozkami (rozwinięty pąk wytrzymuje spadki do $-5,6^{\circ}\text{C}$) oraz brakiem oblotu owadów zapylających (warto w okolicy moreli ustawić domki dla owadów zapylających). Pąki kwiatowe tworzą się na krótkopędach, ale również na pędach jednorocznych. Większość odmian moreli jest obcopylnych – wymaga sąsiedztwa innych odmian.

Sadząc morele na działce zgodnie z regulaminem ROD §53 należy zachować odległość co najmniej 3 m od granicy działki.

Fot 3. Owoce moreli na drzewie.

Z nowych odmian warto się zastanowić nad:

- Skierniewicka Wczesna – nowa odmiana Instytutu w Skierniewicach
- Skierniewicka Późna - nowa odmiana Instytutu w Skierniewicach
- Bella - nowa odmiana Instytutu w Skierniewicach
- Darina
- Kijewskij Krasen – późno kwitnie, mniej narażony na przymrozki wiosną
- Taja - Drzewa i pąki kwiatowe mają podobną lub nieco większą wytrzymałość na mrozy zimowe.
- Goldrich - odmiana wysoce wytrzymała na niskie temperatury

Drzewka moreli najczęściej szczepione są na podkładce ałyczy oraz siewkach moreli. Na działkach, amatorsko można próbować zaszczepić morele na śliwie dzięki temu uzyskamy drzewko jedyne w swoim rodzaju – dwa gatunki na jednej roślinie. Morela powinna być prowadzona w formie kotłowej (bez przewodnika), wprawni działkowcy albo instruktorzy SSI mogą uzyskać drzewo, gdzie każdy konar będzie inną odmianą.

Jeśli posiadamy trochę czasu i wolnego miejsca na działce można pobawić się w hodowlę nowych odmian moreli albo własnych podkładek na których

zaszczepimy drzewka. W tym celu po zjedzeniu owocu nie wyrzucamy pestki tylko przeprowadzamy jedne z podanych niżej zabiegów

I Dosuszamy pestkę i jesienią wysadzamy na działce. Zima uszkodzi okrywę nasienną oraz przeprowadzi proces stratyfikacji i wiosną pojawią się nam siewki.

II Dosuszamy pestkę następnie uszkadzamy samemu twardą okrywę nasienną (skaryfikacja), wyjmujemy nasienie i przeprowadzamy stratyfikację. Wiosną po ustąpieniu ryzyka wystąpienia przymrozków nasiona wysiewamy do gruntu. Jeśli nasiona wykiełkują nam wcześniej wysiewamy je do doniczek i wysadzamy po „zimnych ogrodnikach”.

Tym sposobem na uzyskanych siewkach możemy szczepić inne morele lub poczekać kilka lat aż zaczną owocować i mieć swoją odmianę.

Fot Nasiona moreli bez okrywy oraz w okrywie nasiennej.

Piotr Chmielewski
Starszy instruktor ds. ogrodniczych
Okręgu Warmińsko-Mazurskiego PZD w Olsztynie
Olsztyn 18.07.2022

Fot Piotr Chmielewski